

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ
ПАЗАРДЖИК

ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕН ВЪТРЕШЕН ОДИТ – срок на изпълнение **01.10-15.10.2016**

ГОСПОЖО ДИРЕКТОР,

На основание Ваша заповед № 5045-544 / 12.09.2016 година и План-график за дейности по осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение съгласно Наредба № 2 от 08.09.2015 год., проведох вътрешен одит в края на учебната 2015/2016 година.

Разгледах разработения инструментариум от СУК за качеството на ПОО и констатациите са следните:

I. Основни нормативни документи

1. Разработен и утвърден е **Наръчник по качеството** и документираната в него система за управление на качеството (СУК) на ПГИМ и в съответствие с добрите практики при изграждане и внедряване на системи за управление на качеството. Всички дейности на организацията, свързани с качеството, са описани в отделните раздели и глави на Наръчника. Разделите в Наръчника по качеството са номерирани в съответствие с главите от стандарта, към които се отнасят. Всички процеси, свързани със СУК, са идентифицирани, като са определени последователността и взаимната им връзка. Процедури и формуляри са разработени за основните дейности, пряко свързани с управление на качеството на предоставяните услуги. Тези документи осигуряват извършването на необходимите дейности, документиране и наблюдаване на процесите.

2. Разработена и утвърдена е **Процедура „Валидиране на ЗУК в професионалните гимназии“**, като системата за осигуряване на качество на валидирането е част от системата за управление на качеството на дейността на училището. Качеството на валидиране се осигурява на базата на цикъла на качеството, като се акцентира на четири фази - Планиране, Прилагане, Оценка, Преразглеждане. Разработени са отделни критерии по всички етапи, придружени с индикатори/ показатели. Изградени са изисквания за компетентност на членовете на екипа по валидиране - да имат опит в ПОО минимум 3 г.; да са преминали обучение по запознаване с Наръчника за изграждане на система за управление на качеството (СУК) в професионалните

гимназии; да не са в конфликт на интереси с оценяваната професионална гимназия и да са подписали Декларация за конфиденциалност и липса на конфликт на интереси. Към настоящият момент в ПГИМ няма кандидати за валидиране на ЗУК. Към процедурата са разработени 7бр. приложения: Заявка за валидиране, Декларация за конфиденциалност и липса на конфликт на интереси; План за валидиране на ЗУК, Въпросник за валидиране, Протокол от проведено външно валидиране, Доклад от външно валидиране, Приемо-предавателен протокол.

3. Разработена е **процедура „Вътрешни одити“**, която определя основните дейности и отговорности при планиране, провеждане, документиране и докладване на резултатите от вътрешните одити в ПГИМ-Пазарджик. Процедурата се отнася основно до назначен със заповед на директора вътрешен одитор в гимназията, отговорникът по качеството – ОК , директора, и до всички лица в организацията, създаващи записи по качеството. За провеждане на вътрешните одити е назначен обучен за това одитор – Анета Зашева – учител професионална подготовка. Утвърдени от Директора на ПГИМ са създадените записи: Годишен план за вътрешни одити; Ф 05 - Чек лист от вътрешен одит; Доклад за проведено самооценяване; форми за оценка на постиженията съгласно изискванията на Методика за оценка на постиженията; папка Вътрешни одити, Таблицы за оценяване постиженията в професионалната гимназия и Резултати от оценката на постиженията (самооценка) по области и критерии. Работи се по изготвени приложения като анкетни карти за ученици и родители, справки за присъствие на родителски срещи и др.

4. Разработена е **Процедура „Управление на документите и записите“**, но същата не е доразвита и не се води съгласно изискванията. Не е изготвен Ф 03 - *Списък на актуалните документи по качеството*, в който вписва всички актуални към последната дата на промяна документи по качеството от всеки отдел в ПГИМ-Пазарджик. Не е изготвян, съставян и утвърден от Директора Ф 01 – Предложение за изменение, в който вносителят точно трябва да описва кой документ, по какви съображения, как да бъде изменен. По „Управление на документи с външен произход“ / основно закони, правилници, наредби и стандарти, действащи в Република България, влияещи на качеството на предоставяните услуги/ няма създаден Ф 04 – *Списък на актуалните документи с външен произход* , който осигурява използването на последните актуални версии на цитираните документи в организацията чрез достъп до страницата на LEX.BG, но всички ще бъдат актуализирани през учебната 2016/2017 година, съгласно новия ЗПУО и последващите от него нормативни документи – държавни образователни стандарти /ДОС/.

5. Разработени и утвърдени от Директора на гимназията са **Вътрешни правила за осигуряване на качеството на професионалното обучение и образование** в Професионална гимназия по икономика и мениджмънт гр.Пазарджик за учебната 2015/2016 година. В тях е акцентирано върху:

- разработена политика и цели по осигуряване на качеството;
- разработена декларация по политика на качеството в ПГИМ-Пазарджик;
- определен е отговорника по качеството, вътрешния одитор и състава на комисиите;
- утвърден годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването по области и отговорници. Същият е приет от ПС;
- разработени конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на самооценяването - Чек – листа, справки и таблици в три области.

II. Самооценка на постиженията за първи учебен срок на учебната 2015/2016 година в

Професионална гимназия по икономика и мениджмънт гр.Пазарджик

ОБЛАСТ / КРИТЕРИИ	Макс. брой точки	<u>САМООЦЕНКА</u>	
<u>област „Достъп до професионално образование и обучение“</u>	<u>20 т.</u>		<u>15.75т</u>
Публичност и популяризиране на предлаганото ПОО и съдържанието му	3,0 т.	Използват се многообразни начини и средства за публичност и популяризиране на предлаганото ПОО и съдържанието му - издаване на електронен училищен вестник; електронни информационни средства- поддържана е официална фейсбук страница; брошури, рекламни материали и др.; поддържа се актуализиран новосъздаден динамичен училищен сайт за учебната година	2,0 т.
Осигурена достъпна архитектурна среда	3,0 т.	Обособени рампи към входовете; адаптирано санитарно помещение за специални потребности на ползващите ги; асансьори и ресурсен кабинет няма изградени, поради липса на ученици със СОП.	1,5 т.
Наличие на материално- техническа база за обучение по предлаганите професии (кабинети, учебни работилници, лаборатории и др.) в съответствие с изискванията на ДООИ	5,0 т.	Има учебни кабинети по изучавани професии/ специалности , оборудвани с модерна съвременна бизнес техника и софтуери - например за специалност „Електронна търговия“ и „Икономическа информатика“, използвани от фирмите в бранша. За всички дисциплини по учебна практика се закупуват необходимите	5,0 т.

		бланки и учебни пособия, по заявки на МО.	
Предлагане на обучение по професии и специалности с приоритетно значение на регионалния пазар на труда	3,0 т.	Изучаваните в училището професии/ специалности (три и повече) са с приоритетно значение на регионалния пазар на труда	3,0 т.
Равнище на административно обслужване	2,0 т.	Административното обслужване е достъпно, на добро равнище, но служителите, които го осъществяват, са компетентни, но не винаги са вежливи и коректни	0.75т.
Осигуряване на възможност за професионално образование и обучение в различни форми на обучение	1,0 т.	Училището осигурява възможност за професионално образование и обучение в две форми на обучение – дневна и самостоятелна	0,5 т.
Относителен дял на учениците и/или курсистите от уязвими групи спрямо общия брой обучавани - %	2,0 т.	Извършени са статистически справки по класове – ученици със СОП няма, има само ученици с без родители, с един родител, социално слаби и ученици с увреждания. 14.82%	2,0 т.
Предоставяне на възможност за проф. обучение и валидиране на проф. знания, умения и компетентности на лица, навършили 16 години	1,0 т.	Предоставя се възможност за професионално обучение и валидиране на лица, навършили 16 години, по три и повече професии/специалности. През първият учебн срок няма явили се кандидати за валидиране на ЗУК.	1,0 т.

<u>област „Придобиване на професионална квалификация”</u>	<u>65 т.</u>		<u>55,5 т.</u>
Функционираща вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение в училището	2,0 т.	Разработена е вътрешна система за осигуряване на качеството и тя функционира ефективно - отчитат се резултати, на основание на които се правят анализи и изводи и се формулират предложения до ръководството на училището за повишаване на качеството.	2,0 т.
Създаден механизъм за ранно предупреждение за различни рискове	1,0 т.	Има създаден механизъм за ранно предупреждение за различни рискове и функционира ефективно	1,0 т.
Създаден механизъм за вътрешен мониторинг и контрол на качеството	1,0 т.	Има създаден механизъм за мониторинг и контрол, чиито дейности обхващат над 80 % от показателите за измерване на постигнатото качество.	1,0 т.
Проведено измерване на постигнатото качество чрез самооценяване	3,0 т.	Проведено е самооценяване, изготвен е доклад и са формулирани коригиращи мерки.	3,0 т.

Относителен дял на информираните и консултираните за кариерно развитие обучавани в ПОО от общия бр. обучавани - %	3,0 т.	Над 60%	3,0 т.
Относителен дял на учебните програми за производствена практика, ЗИП и СИП по професионална подготовка, разработени с участието на представители на бизнеса, от общия брой на тези учебни програми - %	2,0 т.	От 26-60%	0 т.
Осигуреност на педагог. персонал с квалификация, съотв.на изискванията към обучаващите, определени в ДООИ за придобиване на квалификация по професия	2,0 т.	100%	1,0 т.
Осигурени условия за интерактивно обучение и учене	2,0 т.	Осигурени са условия за ползване на мултимедия и интернет в над 40 % от всички кабинети; Прилагат се интерактивни методи, като: ситуационни (симулация, ролеви игри, казуси и др.); опитни (проекти, експерименти); дискуссионни (дебати, беседи, дискусии). Докладвани са и са обсъдени на заседание на ПС, методическо обединение.	1,0 т.
Относ. дял на учителите, участвали в различни форми на допълнително и продължаващо обучение, от общия брой учители - %	2,0 т.	71,19%	2,0 т.
Относ. дял на учителите, участвали в допълнително обучение чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална среда, от общ бр. учители -%	2,0 т.	1,7%	1,0 т.
Относителен дял на учениците/курсистите, провели практическо обучение на работно място в реална работна среда и/или в условията на мобилност в друга страна, от общия брой обучавани, които по учебен план провеждат практическо обучение - %	4,0 т.	100% от учениците от 11 клас се обучават в реални работни места по производствена практика; 100% от учениците 12 клас се обучават в часовете по произв.практика	4,0 т.
Относителен дял на отпадналите от ПОО към постъпилите в началото на обучението - %	2,0 т.	0%	2,0 т.
Относителен дял на придобилите професионална квалификация от постъпилите в началото на обучението - %	4,0 т.	97,18%	4,0 т.
Относителен дял на придобилите професионална квалификация лица от уязвимите групи към постъпилите в началото на обучението лица от тези групи - %	2,0 т.	13%	0,5 т.
Относит. дял на успешно положилите държ. изпити и/или изпитите по теория и по практика на професията от допуснатите-%	4,0 т.	Теория на професията – 97,74% Практика на професията – 98,31%	4,0 т.

Относителен дял на проведените изпити за придобиване на квалификация по професии с участието на социалните партньори от общия брой на проведените изпити - %	4,0 т.	Социалните партньори се отзовават и участват в училищните комисия в 40% от изпитите	3,0 т.
Организация и планиране на урока	4,0 т.	Над 80 % от учителите имат достатъчни умения при планиране на урока, проявяват гъвкавост и творчество и разбират необходимостта от промени в плановете си, за да отговорят на нуждите на групи или отделни ученици (изоставащи, напреднали)	4,0 т.
Използване на разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците	4,0 т.	Над 80 % от учителите използват разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците	4,0 т.
Точно и ясно формулиране на критериите за оценяване на знанията, уменията и компетентностите, информираност на учениците за тях.	3,0 т.	Над 80 % от учителите имат точно и ясно формулирани критерии за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на учениците. Учениците са запознати с критериите.	3,0 т.
Ритмичност на оценяването	2,0 т.	Над 80 % от учителите оценяват ритмично постиженията на учениците в съответствие с Наредбата за системата за оценяване, проверяват прецизно писм. работи, отстраняват грешките, оценяват ги и поставят рецензия. Съхраняват входно и изходно ниво до края на учебната година.	2,0 т.
Относителен дял на учениците, участвали в състезания, олимпиади, конкурси и др. от общия брой ученици - %	2,0 т.	31-60%	1,0 т.
Реализирани училищни, национални и международни програми и проекти	2,0 т.	Два броя проекти – г-н Червенков ЗДАСД	1,5 т.
Дейност на училищното настоятелство	2,0 т.	Училищното настоятелство има съществен принос в осигуряването на допълн. финансови и материални средства, подпомага и участва в дейности, организирани от училището, помага провеждането на различни мероприятия, подпомага социално слаби ученици.	2,0 т.
Сътрудничество с родителите	2,0 т.	Родителите могат да се запознаят от сайта, от ЗД и КР с ДОО, НИП с учебните планове и програми. Информирани са за извънкласните дейности	2,0 т.
Относителен дял на успешно положилите държавните зрелостни изпити от допуснатите в %	2,0 т.	96,61%	2,0 т.
Сътрудничество с работодатели и браншови организации на местно и регионално равнище	2,0 т.	Училището си сътрудничи с работодателите и браншовите организации на местно и регионално равнище във връзка с провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация	1,5 т.

<u>област „Реализация на лицата, придобили професионална квалификация”</u>	<u>15 т.</u>		<u>10,5 т.</u>
Относителен дял на реализираните лица на пазара на труда по професията (една година след придобиването на професионалната квалификация) от общия брой придобили професионална квалификация - %	3,0 т.	0,01% по специалността 19,43% не по специалността Под10%	0,0 т.
Относителен дял на придобилите професионална квалификация, продължили в следваща степен на образование и/или степен на професионална квалификация, от общия брой придобили професионална квалификация - %	3,0 т.	46,29% по специалността 26,29% не по специалността	3,0 т.
Степен на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка - проучвания чрез анкети/интервюта и други с най-малко 50 % от придобилите професионална квалификация 3	3,0 т.	56 % от анкетиранияте са удовлетворени от качеството на професионалната подготовка	1,5 т.
Степен на удовлетвореност на работодателите от знанията, уменията и компетентностите на придобилите професионална квалификация и от пригодността им за заетост - проучвания чрез анкети/интервюта и др.	3,0 т.	100%	3,0 т.
Степен на удовлетвореност на работодателите от партньорството с институцията - проучвания чрез анкети/интервюта и други с най-малко 50 % от училищните партньори 4	3,0 т.	100%	3,0 т.

<u>област „Достъп до професионално образование и обучение”</u>	<u>20 т.</u>	<u>15.75 т.</u>
<u>област „Придобиване на професионална квалификация”</u>	<u>65 т.</u>	<u>55,5 т.</u>
<u>област „Реализация на лицата, придобили професионална квалификация”</u>	<u>15 т.</u>	<u>10,5 т.</u>
<u>Общо:</u>	<u>100т.</u>	<u>81,75%</u>

В гимназията има утвърдена скала за оценка на извършената самооценка. Скалата е:

1. **отлично** – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. **добро** – при крайна оценка от 66 до 90 точки;
3. **задоволително** – при крайна оценка от 46 до 65 точки;

4. **незадоволително** – при крайна оценка до 45 точки включително.

От извършената самооценка се констатира, че обобщеният резултат от максимален брой 100 точки, самооценката на комисията е 81,75 точки и са отразени по три области.

Според скалата крайната оценка е ДОБРА – 81,75 точки.

III. ОБЛАСТИ, НУЖДАЕЩИ СЕ ОТ ПОДОБРЕНИЕ

1. Област „Достъп до професионално образование и обучение“

- Използват се многообразни начини и средства за публичност и популяризиране на предлаганото ПОО и съдържанието му - училищно радио и/или телевизия; електронни информационни средства; брошури, рекламни материали и др.; поддържаният училищен сайт да предлага опцията архивиране на предходните учебни години и опции за обучение и оценяване онлайн;
- Обособяване на асансьори и ресурсен кабинет при необходимост при обучение на ученици със СОП;
- Административното обслужване да позволява бърз и надежден достъп до информация, да предлага полезни и лесни за използване инструменти; служителите да бъдат компетентни, по-вежливи, коректни, любезни и приветливи.
- Училището да осигури възможност за професионално образование и обучение в повече от две форми на обучение.

2. Област „Придобиване на професионална квалификация“

- Участие на представители на бизнеса при разработване на учебните програми за производствена практика, ЗИП и СИП по професионална подготовка;
- Осигуреност на педагогическият персонал с квалификация, съответствие на изискванията към обучаващите, определени в ДООИ за придобиване на квалификация по професия;
- Осигуряване на условия за ползване на мултимедия и интернет в над 60 % от всички кабинети; осигуряване на интерактивни дъски, както и подходящ лицензиран софтуер за професионално обучение.
- Повишаване относителния дял на учителите, участвали в допълнително обучение чрез мобилност в друга страна и/или на работно място в реална среда;
- Повишаване относителния дял на придобилите професионална квалификация лица от уязвимите групи към постъпилите в началото на обучението лица от тези групи;

- Повишено участие на социалните партньори на проведените изпити за придобиване на квалификация по професии;
- Повишаване относителния дял на учениците, участвали в състезания, олимпиади, конкурси и др.
- Реализиране и участие в училищни, национални и международни програми и проекти
- Сътрудничество с работодатели и браншови организации на местно и регионално равнище.

3. Област „Реализация на лицата, придобили професионална квалификация”

- Повишаване относителния дял на реализираните лица на пазара на труда по професията и специалността след завършване на гимназията;
- Повишаване степента на удовлетвореност на придобилите професионална квалификация от качеството на професионалната подготовка.

IV. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ПГИМ-ПАЗАРДЖИК

4.1. Гимназията да се основава на ключовата идея за качество на предлаганото образование, определена чрез четири важни насоки:

- „Уча, за да зная“;
- „Уча, за да правя“;
- „Уча, за да живея заедно“;
- „Уча, за да бъда“.

4.2. Спазването на следните принципи за качество на образованието:

- ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- автономия и самоуправление;
- ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
- приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;

- непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в ПГИМ;
- ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на образование и обучение;
- лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на ПГИМ;
- информиран достъп до управлението на качеството;
- взаимна обвързаност на управлението на качеството;
- последователност и приемственост на постиженията от предходни периоди;
- методическа обоснованост и издържаност;
- отвореност и яснота на системата за качество в ПГИМ.

4.3. Подобряване работната среда чрез: прилагане на механизми за адаптиране на учениците към средата на ПГИМ, обновяване на информационната инфраструктура и развитие на организационната култура в гимназията.

4.4. Осигуряване развитието на персонала чрез: подобряване възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на педагогическите специалисти по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната култура и личностна ефективност; изграждане на култура за осигуряване на качеството, създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в ПГИМ, повишаване ефективността на административното обслужване и повишаване мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

4.5. Подобряване резултатите от обучението чрез: повишаване на мотивацията на обучаемите, както и на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати; намаляване дела на рано отпадналите от обучението; повишаване на дела на обучените, провели практическо обучение в реална работна среда; създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове и повишаване относителния дял на учениците придобили СПК и успешно положили ДЗИ.

4.6. Подобряване взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни чрез: разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда, проучване и прилагане на добри практики на сродни институции, подобряване на възможностите за достъп до информация за участниците в образованието и обучението, информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на

институцията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението, участие в проекти, свързани с повишаване качеството на образованието и обучението.

V. РЕЗЮМЕ ОТ ДОКЛАДА

След проведената самооценка и извършен задълбочен анализ на резултатите комисията направи следния извод:

Професионална гимназия по икономика и мениджмънт – Пазарджик е училище, в което има изградени добри практики за преподаване и учене и формирана положителна среда на взаимодействие между учители и ученици. Притежава добра МТБ и квалифициран педагогически и непедагогически персонал. Качеството на обучение е на високо ниво и съобразено с ДОО, ЗНП и ППЗНП. Почти всички завършващи XII клас се дипломират успешно, част от тях продължават обучението си във висши учебни заведения, другите се реализират на пазара на труда.

Областите, в които трябва да се съсредоточи работата в бъдеще са разгледани поетапно и са представени точните дискриптори за промяна.

Прилагането на интерактивни методи на обучение при подготовката на учениците, разработване на конкретно учебно съдържание и теоретико – практическа система от учебни задачи, допълнителната работа по европейски проекти ще доведе до повишаване на ефективността в дейността, в усвояване на знанията, в придобиване на умения и компетенции и творческото им прилагане.

Мотивацията на учениците е един от основните фактори за успешен резултат в учебно-възпитателната работа - оттам и постигането на добри резултати на ДЗИ, ДИ за СПК и извънучилищни конкурси и състезания. В тази връзка могат да се посочат разнообразни средства, насочени към повишаване на ефективността на обучението чрез развиване на познавателни мотиви, базирани върху изследователския тип учене: прилагане на методи за обучение върху интерактивна платформа, засилване на акцента върху интегративните тенденции в обучението и др. Особено благодатни за успешно организиране на учебната дейност са социалните мотиви. Ученикът не учи като изолиран индивид, а живее в различни формални и неформални групи и съзнателно или не съпоставя своите действия и оценки с тези на съучениците си, като се стреми да изяви своя определена жизнена позиция.

Анализът и оценката по области, критерии и показатели от годишния доклад на комисията от проведеното самооценяване на ПГИМ гр.Пазарджик за учебната 2015/2016

година е качен в уеб сайта на училището и е достъпен за всички ученици, родители и социални партньори.

Докладът е приет на педагогически съвет в ПГИМ съгласно протокол № 2 / 04.10.2016 година.

Вътрешен одитор: /п/ /А.Зашева/

Директор: /п/ /Т.Благова/